

**Tytuł:** Jak małe ziarno pszenicy może być przyczyną tak wielu chorób? / How a tiny wheat seed can cause so many diseases?

**Słowa kluczowe:** ALERGIA NA PSZENICĘ CELIAKIA NADWRAŻLIWOŚĆ NA GLUTEN  
NIETOLERANCJA PSZENICY

**Keywords:** CELIAC DISEASE GLUTEN SENSITIVITY WHEAT ALLERGY WHEAT INTOLERANCE

**Autorzy:**

Grażyna Czaja - Bulsa - Zakład Pielęgniarstwa Pediatricznego, Pomorski Uniwersytet Medyczny w Szczecinie, Oddział Pediatrii, Gastrologii i Reumatologii SP ZOZ „Zdroje” w Szczecinie

**Streszczenie:**

Pszenica jest najczęściej spożywanym zbożem w Europie i Ameryce. Nietolerancja pszenicy dotyczy 1-4% dzieci dorosłych. Białka pszenicy są przyczyną celiakii, nadwrażliwość na gluten (ang. gluten sensitivity) i grupy chorób alergicznych: alergii pokarmowej (IgE-zależnej i IgE-niezależnej), anafilaksji zależnej od pokarmu indukowanej wysiłkiem, astmy piekarzy, pokrzywki kontaktowej i kontaktowego zapalenia skóry. Eliminacja pszenicy z diety jest wykorzystywana także w leczeniu przejściowej nietolerancji glutenu. W pracy przedstawiono podział i charakterystykę tych chorób. Wykazano, że celiakia i choroby alergiczne występują u osób predysponowanych genetycznie – obciążonych atopią lub posiadających charakterystyczny układ genów układu HLA kodujących cząsteczkę DQ2 lub DQ8. Białka pszenicy odpowiedzialne za ich wystąpienie należą do grupy gliadyn.

**Abstract:**

Wheat is the most commonly consumed grain in Europe and America. Wheat intolerance affects 1% to 4% of children and adults. Wheat proteins can cause the celiac disease, gluten sensitivity and several allergic diseases, such as food allergy (both IgE-dependent and IgE-independent), food-dependent exercise-induced anaphylaxis, baker's asthma, contact urticaria and contact dermatitis. Wheat elimination diet is also used in the treatment of transition gluten intolerance. The study presents the classification and characteristics of the above mentioned diseases. It shows that celiac disease and allergic diseases are diagnosed in people with a certain genetic predisposition, i.e. suffering from an atopic syndrome or having a specific combination of the HLA system genes encoding DQ2 or DQ8. The wheat proteins that are responsible for their presence belong to the category of gliadin.